

ADVIES

BELEIDSNOTA WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID,
GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING 2024-2029

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W <http://www.serv.be> - T +32 2 209 01 11 - E info@serv.be

Decretale opdracht SERV-decreet 7 mei 2004, art. 20, §2, 7°

Goedkeuring raad 25 november 2024

Contactpersoon Kristel Bogaerts kbogaerts@serv.be

Mevrouw Caroline GENNEZ

Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen

Markiesgebouw

Markiesstraat 1

B-1000 Brussel

Beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

Mevrouw de minister

De SERV bezorgt u hierbij het advies (op eigen initiatief) over de Beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2024-2029.

De Vlaamse sociale partners focussen op een aantal prioritaire thema's en beleidsinitiatieven vanuit sociaaleconomisch perspectief: Groeipakket, kinderopvang, zorg, preventief gezondheidsbeleid en armoedebestrijding. De SERV geeft aan waar hij een partner kan zijn voor de verdere concretisering van het beleid op het domein WVGGA.

De Commissie Sociale Bescherming van de SERV kijkt er alvast naar uit om met u en uw beleidsmedewerkers in overleg te gaan en samen te werken.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Danny Van Assche
voorzitter

Inhoud

Krachtlijnen	5
Advies	6
1. Inleiding	6
2. Groeipakket	7
3. Kinderopvang	9
4. Zorg en sociale bescherming	11
5. Preventief gezondheids- en welzijnsbeleid	12
6. Armoede	12

Krachtlijnen

De SERV focust in dit advies over de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2024-2029 op een aantal kernthema's voor het sociaal-economisch overleg binnen het beleidsdomein WVGA: Groeipakket, kinderopvang, zorg, preventief gezondheidsbeleid en armoedebestrijding.

De basis ligt in de SERV adviezen [Groeipakket aan zet](#), [Kinderopvang: olie in het raderwerk van gezin, arbeidsmarkt en samenleving](#), [Juiste zorg, juiste plaats](#) en [over het 2-jaarlijks verslag van het steunpunt armoede](#).

De SERV wil in de komende legislatuur een partner zijn voor het Vlaamse welzijns-, gezondheids-, gezins- en armoedebeleid, in het bijzonder:

- Bij evidence-based en cijfermatig onderbouwde beleidsvoorbereiding, o.a. voor de uitfasering van inkomensgrenzen voor de sociale toeslagen in het Groeipakket
- Bij de plaats van het Groeipakket in het geïntegreerd gezinsbeleid
- Bij het garanderen dat kinderopvang geen drempels opwerpt richting werk
- Bij het voluit realiseren van de sociale, economische en pedagogische functie van de kinderopvang, zowel voor de voorschoolse als voor de buitenschoolse opvang
- Bij het uitdenken van pistes en verbindingen in functie van Health in/for all policies, zowel op het vlak van preventie als voor samenwerking op de domeinen zorg en welzijn
- Bij het inspireren rond en het bevorderen van afstemming en coördinatie voor een overheidsbrede structurele aanpak van armoede

Advies

1. Inleiding

Op 15 november 2024 maakte de Vlaamse Regering de beleidsnota's 2024-2029 over aan het Vlaams Parlement. De beleidsnota's bevatten de strategische plannen van de leden van de Vlaamse Regering voor de uitvoering van het regeerakkoord en het (lopend) beleid dat niet in het regeerakkoord wordt vermeld.

In uitvoering van zijn decretale opdracht brengt de SERV-advies uit over de beleidsnota's die behoren tot het werkveld van de SERV. Met deze adviezen wil de SERV vooral een voorzet geven voor de verdere concretisering van de ambities van de Vlaamse regering en aangeven bij welke prioritaire dossiers de SERV intens betrokken wenst te worden of zelf het voortouw wil nemen. Deze adviezen gaan niet in op alle aspecten. Het voorliggende advies gaat in op de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2024-2029. De SERV focust op een aantal kernthema's voor het sociaaleconomisch overleg binnen dit beleidsdomein: Groeipakket, kinderopvang, zorg, preventief gezondheidsbeleid en armoedebestrijding.

De SERV waardeert dat het regeerakkoord en de beleidsnota's veel ruimte voorzien voor overleg. De sociale partners willen daarin ten volle hun rol opnemen, met inhoudelijke expertise en sterk studiewerk en als representatief forum voor akkoorden en gedragen beleidsadvies in Vlaanderen.

De SERV hoopt dan ook op een sterke, structurele dialoog tussen de sociale partners en de Vlaamse Regering en met het Vlaams Parlement. De SERV waardeert in dat verband alvast dat het regeerakkoord verwijst naar de SERV en VESOC om werkgelegenheidsakkoorden af te sluiten en om de sociale partners volwaardig te betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van het Vlaamse arbeidsmarktbeleid. Maar de SERV heeft uiteraard de opdracht en ambitie om op meer terreinen een belangrijke rol te spelen.

De sociale partners zijn daarom vragende partij om aan het begin van deze legislatuur en vervolgens jaarlijks een VESOC-overlegagenda met de Vlaamse Regering af te spreken als basis voor VESOC-akkoorden en voor SERV-adviezen en studiewerk in een vroege fase over belangrijke beleidsuitdagingen. Uiteraard is ook proactief (informeel) overleg belangrijk en mogelijk.

2. Groeipakket

Om alle kinderen voldoende ontwikkelingskansen te geven is een sterk Groeipakket belangrijk, in het bijzonder voor de kwetsbare gezinnen en kinderen. De SERV biedt inzichten en expertise aan bij het voorbereiden van werkbare scenario's om het Groeipakket te versterken als deel van het geïntegreerd gezinsbeleid én als deel van het armoedebestrijdingsbeleid.

Voor het ISE Groeipakket gaat de aandacht van de SERV vooral naar de beleidsvoorbereiding, de uitfasering van de sociale toeslagen, het welvaartsvast maken van het Groeipakket, de automatische toekenning van rechten en afhandeling van aanvragen, de ondersteuning voor deelname aan het onderwijs en de voorgenomen administratieve verbeteringen voor het Groeipakket. Het [SERV-rapport en advies 'Groeipakket aan zet'](#) gelden hier de basisreferenties voor meer detail.

- Algemeen zijn goed **voorbereide, evidence-based, overlegde en cijfermatig onderbouwde aanpassingen** van het Groeipakket cruciaal voor een duurzame en stabiele uitvoering van het Groeipakket. De SERV benadrukt voor diverse beleidskeuzes het belang van goede beleidssimulaties over de impact op langere termijn als basis voor hervormingen. De SERV wijst op zes elementen die onverdeeld in balans gebracht moeten worden: (1) het blijven dekken van de relevante kinderkosten voor volwaardige participatie over de tijd heen, (2) het realiseren van proportioneel universalisme dat inzet op de ondersteuning van kwetsbare groepen via sociale- en zorgtoeslagen, (3) de positieve impact van een basisbedrag voor alle gezinnen en in het bijzonder ook voor de kwetsbare gezinnen, (4) de impact van wijzigingen op toekomstige betaalbaarheid (uitgavenzijde), (5) het volgen van de budgettaire evolutie van de dotatie via de Bijzondere Financieringswet (inkomenszijde) en (6) een stabiele en consequente uitvoering van de uitgetekende budgettaire evolutie zodat de impact voor de gezinnen en de overheid voorspelbaar blijft. De SERV kijkt zeker ook al uit naar de resultaten van het onderzoek over de financiële ondersteuning van gezinnen (in opdracht van het Agentschap Opgroeien, via het Steunpunt WVG) en de manier waarop de resultaten inzetbaar zijn bij het maken van beleidskeuzes voor het Groeipakket.
- Er wordt een geleidelijke **uitfasering van (de inkomensgrenzen voor) de sociale toeslagen** aangekondigd. De SERV zette eerder dit jaar dit thema op de kaart omdat de huidige regeling inkomensvallen bevat. Naast een tevreden gevoel omdat dit probleem wordt aangepakt, wil de SERV benadrukken dat dit een oefening is waar niet licht overheen gegaan mag worden omdat het gaat om een aanpassing met een brede impact. Men suggereert bijvoorbeeld de introductie van een nieuwe groep met andere rechten vanaf de in voegetreding. Dat maakt het systeem complexer voor zowel de gezinnen als voor de uitbetalingsactoren en backoffice. Daarom kan er bij deze aanpassing niet voorbij gegaan worden aan een goede beleidsvoorbereiding met betrokkenheid van het middenveld en (academische en beleids-)experten van bij de start van het traject.
- **De aanpassing naar een gegarandeerde indexering van minimaal 2% zal zeker bijdragen aan kostendekking door het Groeipakket van de kosten van kinderen in de toekomst. Dat is positief.** Ook in dit kader moet de nodige aandacht gaan naar

voorbereiding, overleg en cijfermatige onderbouwing van de aanpassing (cfr. supra) om een stabiele en consequente uitvoering en het voorhanden blijven van de nodige budgettaire middelen hiervoor te garanderen.

- **De SERV ondersteunt de afschaffing van de kleutertoeslag mits deze middelen geheroriënteerd worden binnen het Groeipakket voor een optimale ondersteuning van gezinnen ten aanzien van hun noden.** Via onderwijsbeleid, het inburgeringsbeleid en het geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid¹ kan specifiek ingezet worden op de voornamelijk niet-financiële drempels² richting het kleuteronderwijs. Zo wordt dit een deel van een gecoördineerd armoedebeleid dat werkt aan de structurele oorzaken van armoede.
- De SERV heeft **ernstige bedenkingen bij de intentie om via het Groeipakket in te grijpen n.a.v. ongewettigde afwezigheden, onvoldoende participatie van de ouders of onvoldoende kennis van het Nederlands.** Om problematische afwezigheden in het onderwijs tegen te gaan of kennis van het Nederlands door de ouders te stimuleren, is er in de eerste plaats geen financiële sanctie nodig maar wel maatregelen die de oorzaken aanpakken. Het Groeipakket kan voor de SERV niet geïnstrumentaliseerd worden voor doelstellingen die in een ander beleidsdomein thuishoren. Bijkomend kan de vraag gesteld worden of deze maatregelen een kosten-baten-analyse zouden doorstaan, rekening houdend met de administratieve lasten die ermee gepaard gaan.
- De SERV staat positief ten aanzien van de aangekondigde **technische en administratieve verbeteringen** voor het Groeipakket zoals het onderzoeken van werken met actuelere inkomensgegevens, alternatieve betalingsmodaliteiten, de aanvraagprocedure voor de zorgtoeslag, alarmbelprocedures, administratieve vereenvoudiging en gegevensdeling met andere entiteiten en beleidsniveaus in functie van geïntegreerd beleid. Een samenwerking met ervaringsdeskundigen is zeker aan te bevelen voor die delen waar (kwetsbare) burgers rechtstreeks mee te maken krijgen om verschillende opties en concretisering tegen elkaar af te wegen. Met het Nederlandse toeslagenaffaire³ in het achterhoofd is er voor de SERV een grote zorgzaamheid nodig met doorgedreven 'checks & balances' bij het inbouwen van bijkomende automatiseringen en gebruik van artificiële intelligentie.
- De SERV betreurt de keuze om naar **één uitbetalingsactor** te gaan. Het werken met één uitbetalingsactor heeft geen aangetoonde meerwaarde. Integendeel, de SERV formuleerde op basis van de huidige positieve samenwerking een aantal manifeste voordelen van het werken met meerdere actoren o.a. voor een innovatieve werking, het streven naar klantentevredenheid, een beheersbare schaalgrootte, de optie om te specialiseren in dienstverlening en te diversifiëren naar verschillende doelgroepen, de rol in geïntegreerd gezinsbeleid

¹ Zie bijlage 1 in [rapport 'Groeipakket aan zet'](#) voor een overzicht.

² Onderzoek verwijst naar een aantal specifieke niet-financiële drempels die de inschrijving in de kleuterschool vertraaggen, zie bv. https://www.onderwijsinspectie.be/sites/default/files/2022-07/Kleuterparticipatie_Bijlage4_Kwalitatief%20onderzoek.pdf, <https://biblio.ugent.be/publication/8540806/file/8540810>, <https://backoffice.biblio.ugent.be/download/8601480/8601481>

³ Zie bv. <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2024/haalbaarheidsstudie-toeslagenaffaire-onderzoek/2-de-toeslagenaffaire>, <https://www.nji.nl/toeslagenaffaire>

bij de klantencontacten en het vermijden rolverwarring bv. bij klachten. De SERV staat bovendien **kritisch tegenover het nemen van deze beslissing zonder dat de decretaal voorziene evaluatie** van het uitbetalingslandschap⁴ is uitgevoerd.

- Bijkomende suggesties ter verbetering van het Groeipakket en de versterking van de financiële draagkracht van gezinnen zijn **het verder versterken van de sociale toeslag** (proactief kansen geven aan kinderen), het **deels compenseren van de kosten voor kinderopvang** zodat ze geen drempel voor werk vormen en het behoud als **recht van het kind** (geen instrumentalisering van het Groeipakket, cfr. supra).

De SERV stelt zijn **expertise ter beschikking** om in het hele beleidsproces, van bij evaluaties tot het uitwerken van beleidskeuzes, bij te dragen. Dit kan onder andere met overleg, het detecteren van knelpunten en uitdagingen, het uitwerken van simulatiescenario's, begeleiden van doorrekeningen rond de impact voor de gezinnen en het vormgeven van een lange termijnperspectief over de toekomst van een robuust Groeipakket.

3. Kinderopvang

Kinderopvang is de olie die het raderwerk van gezin, arbeidsmarkt en samenleving. De SERV is daarom zeker **tevreden met de aangekondigde versterkingen en hervormingen** in de (voorschoolse én buitenschoolse) kinderopvang en de aandacht voor kwaliteitsverbeteringen en werkbaar werk in de sector. Deze investering in de drie P's (plaats, prijs en personeel) is meer dan welkom.

Het [advies kinderopvang: olie in het raderwerk van gezin, arbeidsmarkt en samenleving](#) geeft meer duiding over de SERV standpunten:

- De Beleidsnota WVGa komt tegemoet aan de vraag van de sociale partners om het aantal **kinderopvangplaatsen verder uit te breiden**, in het bijzonder in de inkomensgebonden opvang. De SERV benadrukt dat er zo snel mogelijk een voldoende en regionaal gespreid aanbod aan betaalbare en kwalitatieve kinderopvang is **voor iedereen**. Een gebrek aan kinderopvang mag geen drempel vormen voor werk. Opvang moet ook aansluiten op atypische werkroosters of onregelmatige en urgente vragen van ouders (of hun werkgevers), al moet de kinderopvang niet zonder voorbehoud elke ontwikkeling in de arbeidsmarkt volgen. Toegang tot kinderopvang moet een prioriteit zijn, ook als deel van een

⁴ Artikel 26§2 van het decreet tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, tot vaststelling van vergoeringsnormen voor private uitbetalingsactoren en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin (B.S. 08.08.2017) <https://gpedia.groeipakket.be/nl/decreten-en-swaen/andere-decreten/extern-verzelfstandigd/regelgeving-pagina/7-juli-2017-decreet-tot-0>

armoedebestrijdingsbeleid dat de structurele oorzaken van armoede wil aanpakken. De sociale partners vragen daarom bijkomend om, tot er een voldoende aanbod kinderopvang is, terug te gaan naar de voorrangregels van voor 1 april 2024 in combinatie met de 20% inspanningsverbintenis voor de voorrangsgroepen. De absolute voorrang voor wie minstens 4/5 werkt (sinds 1 april 2024 van kracht), gaat in tegen het VESOC-werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee', waarin de Vlaamse Regering en de sociale partners aangeven samen te willen werken aan een behoeftedekkende, betaalbare en kwalitatieve kinderopvang voor iedereen, ook voor de kwetsbare groepen en/of wie werkt aan een laag loon.

- De **betaalbaarheid van de opvang** verbeteren, via inkomensafhankelijke ouderbijdragen en zeker voor kwetsbare gezinnen en gezinnen met een laag inkomen, behoort tot de prioriteiten van de sociale partners. Dit heeft een positief effect op het vermijden van activiteits- en inkomensvallen voor de gezinnen die gebruiken maken van formele kinderopvang en maakt werk ook meer lonend. De SERV steunt daarom de aangekondigde hervorming van de ouderbijdragen, die ook voorneemt de kortingen en verminderingen te vereenvoudigen. De SERV vraagt om daarbij voldoende aandacht te geven aan de voorbereidingen en simulaties om ongewenste effecten maximaal te vermijden, zowel vanuit het perspectief van de overheid als van de gezinnen zelf. De administratieve efficiëntiewinsten die bijkomend gerealiseerd kunnen worden door de inbedding van de berekening in het ecosysteem van het Groeipakket, liggen in lijn van de SERV aanbevelingen over interoperabiliteit⁵.
- De sector kinderopvang kampt met aanzienlijke **uitdagingen op het vlak van personeel**. Het gaat niet alleen om een tekort aan werknemers, maar ook de algehele werkbaarheid staat sterk onder druk. Dat heeft ook een prijs op het vlak van de kwaliteit van de geleverde dienstverlening. De lopende en aangekondigde inspanningen om hieraan tegemoet te komen, gaan breed: een gelijk speelveld op het vlak van financiering, verlagen van de kind-begeleider ratio, aantrekkelijker statuut en verloning, bijkomende opleidingsmogelijkheden, een diverser beroepenveld, bijkomende omkadering en het verlagen van de administratieve lasten. Gezien het belang en de complexiteit van deze uitdaging is de vermelde actieve samenwerking met de sociale partners hierrond zeker cruciaal. De SERV vraagt om de evaluatie en aanbevelingen van de NAR over het sui generis statuut van de onthaalouders⁶ te volgen.
- De SERV vestigt de **aandacht op kwaliteitsverbeteringen** in de kinderopvang om de sociale, economische en pedagogische functie voluit te realiseren. Aandacht voor MEMOQ en een werkbare kind-begeleiderratio zijn een sterke start. De raad verwijst ook naar onderzoek van het steunpunt WVG over de kind-begeleiderratio⁷ als onderbouwing voor de nodige inspanningen.

⁵ <https://www.serv.be/node/16182>

⁶ <https://cnt-nar.be/sites/default/files/documents/nl/advies-2304.pdf>

⁷ D'hulster, E., Verbakel, J., Luyten, J. (2023). Budget impact analyse van invoering lagere kind-begeleiderratio in kinderopvang in Vlaanderen: Analyse van de huidige situatie, simulatie en kostenschatting van scenario's met lagere ratio.

De SERV zal in de komende legislatuur blijven bijdragen aan verbeteringen op het domein kinderopvang, gemotiveerd vanuit het sociaal-economisch belang ervan. Dit geldt zowel de voor- schoolse als voor de buitenschoolse opvang. De raad zal dat doen via advisering op vraag en waar relevant ook op eigen initiatief. De sociale partners namen eerder actief deel aan de Toekomstwerf Kinderopvang en zullen dat ook opnieuw doen als ze daarvoor uitgenodigd worden.

4. Zorg en sociale bescherming

Binnen de scope van het sociaal-economisch overleg komen niet alle aspecten van de zorg aan bod maar de SERV formuleerde eerder wel een [advies over vermaatschappelijking van zorg](#). Als deel van het Health in/for all policies verhaal belicht de raad daarin de verschillende facetten van een beleid dat de juiste zorg op de juiste plaats moet brengen.

Meerdere lopende en aangekondigde beleidslijnen in de beleidsnota WVG sluiten daarop aan, zoals bv. de verduurzaming van zorgzame buurten, het inzetten op mantelzorg en gezinszorg, een laagdrempelig en nabij eerstelijnsaanbod met een multidisciplinaire aanpak, het geïntegreerd breed onthaal, samenwerking in de zorg en de versterking van het lokaal sociaal beleid. De SERV ondersteunt deze initiatieven zeker.

Aanvullend op de geformuleerde strategische en operationele doelstellingen in de beleidsnota WVG ziet de SERV nog minstens twee kansen die onderbelicht blijven:

- Het is goed om een positief pleidooi te houden voor mantelzorg en de ondersteuning ervan. Mantelzorg ontvangen of verlenen moet echter steeds een keuze blijven en er zijn ook duidelijke grenzen aan verbonden. Die grenzen situeren zich op persoonlijk, sociaal en economisch vlak. De **integratie van mantelzorg in het continuüm van zorg** vraagt daarom een herorganisatie van zorg en welzijn (o.a. waarin mantelzorgers ook erkend en gehoord worden in het overleg met de professionele zorg als deel van het triadisch werken) maar ook een overheidskader dat mantelzorgers erkent en getrap en op maat ondersteunt. Een mantelzorgvriendelijk HR-beleid en een aanvulling van het bestaande mantelzorgstatuut moeten daar ondeelbaar deel van uitmaken.
- De leefomgeving moet op een zorgzame en inclusieve manier georganiseerd worden als een **leeftijdsbestendige buurt**. Dat wil zeggen dat de leefomgeving voor iedereen toegankelijk wordt in de ruime zin van het woord: openbare ruimte waarin iedereen zich vlot kan bewegen, verschillende mobiliteitsmogelijkheden, divers woonaanbod, aanwezigheid van basisdiensten en ruimte voor ontmoeten. In dergelijke omgeving wordt er letterlijk en

figuurlijk plaats gemaakt voor zorg en sociale cohesie. Dat vraagt om doorgedreven samenwerking met andere beleidsdomeinen en beleidsniveaus.

5. Preventief gezondheids- en welzijnsbeleid

De SERV werkt in een reeds lopend traject aan een **advies over het Vlaamse preventief gezondheids- en welzijnsbeleid**, op eigen initiatief. De raad kijkt met een brede blik naar de uitdagingen en mogelijke kansen. Het gaat daarbij niet alleen over fysieke en mentale gezondheid, maar ook om maatschappelijk welzijn, een gezonde woon- en leefomgeving en veerkracht bij crises. De beleidslijnen die in de beleidsnota WVGGA uitgezet worden zullen in dit initiatiefadvies mee aan bod komen.

6. Armoede

Armoedebestrijding is een transversale horizontale strategische doelstelling voor de hele Vlaamse Regering. De **coördinatie van het Vlaamse armoedebeleid** ligt in handen van de minister van WVGGA. Dat houdt de verantwoordelijkheid in tot afstemming met de andere vakministers en ook met andere beleidsniveaus om samen te werken aan de bestrijding van armoede.

De Beleidsnota WVGGA hanteert een actuele definitie van armoede als basis voor het beleid, die aansluit bij het recente wetenschappelijke onderzoek. De nadruk komt meer te liggen op het werken aan structurele oorzaken en preventie van armoede in plaats van op symptoombestrijding. Daarmee wordt ambitie getoond. In deze beleidsnota WVGGA worden positieve intenties uitgesproken over het hanteren van een mensenrechtenbenadering, het realiseren van grondrechten, de aanpak van structurele oorzaken, Housing First, menswaardige inkomens op maat, beleidsparticipatie van mensen in armoede en inzet van ervaringsdeskundigheid. De SERV steunt de coördinerend minister om deze principes in alle beleidsdomeinen en op alle beleidsniveaus door te laten dringen en in praktijk te brengen.

Armoede(bestrijding) is geen op zich staand thema voor de SERV maar zit wel verweven doorheen verschillende SERV-adviezen. Ook in de werkgelegenheidsakkoorden zitten allerlei acties vervat rond activering, opleiding, ... om kwetsbare groepen te versterken. In de komende legislatuur zal de SERV in zijn beleidsadviezen aandacht aan blijven besteden aan armoede(bestrijding) als transversale doelstelling met reflecties en aanbevelingen over de impact en meerwaarde van een beleidsinitiatief ten aanzien van kwetsbare groepen. De SERV hoopt dat de coördinerend minister en de collega-minister in de beleidsvoorbereiding⁸, o.a via het Verticaal en Horizontaal

⁸ Toevoegen link naar jaarboek armoeden hoofdstuk over samenwerking in het armoedebeleid

Permanent Armoedeoverleg, IMC's, een goed gecoördineerd en integraal VAPA en armoedetoetsen, een gelijkaardige reflex zullen hanteren.

In de SERV-adviezen staan een aantal principes centraal:

- Het **proportioneel universalisme** als leidraad voor het aanpakken van de uitdagingen van kwetsbare groepen. Dat wil zeggen: een stevige basis en dienstverlening voor iedereen waarin extra aandacht, uitbreidingen en tegemoetkomingen ingebed zitten voor kwetsbare groepen.
- De **koppeling van (sociale) rechten en tegemoetkomingen aan het inkomen** in plaats van aan statuten heeft op meerdere vlakken voordelen. Door een voordeel te koppelen aan de hoogte van het inkomen stelt men zich neutraal op ten aanzien van de inkomensbron en komen ook burgers met lage arbeidsinkomens in aanmerking om de voordelen te ontvangen.
- Sociale voordelen zijn geen alles-of-niets verhaal en moeten meer gedifferentieerd toegerekend worden **van een volledig recht tot een nul- of minimumrecht** op basis van het inkomen. Zo vermijdt men dat gezinnen geconfronteerd worden met een daling van het netto (gezins)inkomen als het bruto (gezins)inkomen zelfs maar beperkt stijgt. Het is een taak van de overheid om dit te garanderen aan de gezinnen.
- **Automatische rechtentoekenning**, gebaseerd op gegevensdeling en 'only-once', moet ervoor zorgen dat gezinnen administratief ontzorgd worden en geen voordelen mislopen waar ze recht op hebben gegeven hun situatie.
- Een **omni-channel**-aanpak vertrekt vanuit de noden van gebruikers (burgers), met een combinatie van volwaardige digitale en niet digitale alternatieven om iedereen gelijkwaardig toegang te laten vinden tot de overheidsdienstverlening.

De SERV bezorgde u recent een [advies over het 2-jaarlijks verslag van het steunpunt armoede](#) waarin werd ingegaan op de financiële aspecten van armoede.